

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2020. május 12.

FÖLDRAJZ

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Útmutató a javításhoz

Ha egy feladatnak olyan helyes megoldása is van, amely a javítási-értékelési útmutatóban nem szerepel, akkor azt a javító fogadja el! Így járjon el a szinonim kifejezések esetében is (például: Koreai Köztársaság – Dél-Korea; rétegvulkán – sztratovulkán)!

Azoknál a feladatoknál, ahol a lehetséges helyes válaszok számánál a vizsgázó több megoldást ad, meg, felesleges elemenként 1 pontot kell levonni, de az adott (rész)feladatra 0 pontnál kevesebb nem adható.

A helyesírási hibát tartalmazó, de egyértelműen értékelhető földrajzi nevek (topográfiai fogalmak) esetén jelölje a hibát, de ezért pontot ne vonjon le.

1. FELADAT

- a) Nap Föld Hold / Hold Föld Nap 1 pont
Csak a hibátlan sorrendért jár az 1 pont.
Bármelyik sorrend elfogadható

1 pont

- b) Telihold / holdtölte 1 pont

1 pont

- c) Mert a Föld (Nap körüli) pályája és a Hold (Föld körüli) pályájának síkja nem
 esnek egy síkba / szöget zárnak be egymással. 1+1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

- d)
1. telihold / holdtölte
 2. újhold
 3. szökőár
 4. első negyed
 5. utolsó negyed
 6. vakár

Minden helyes válasz 1 pont.

Megjegyzés: az 1. és a 2. válasz egymással fölcserélhető. A 4. és az 5. válasz egymással fölcserélhető.

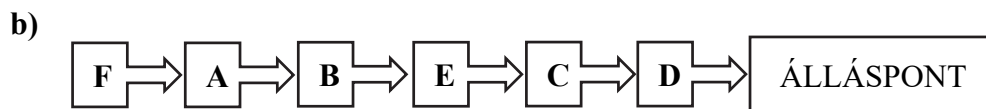
6 pont

Összesen 10 pont**2. FELADAT**

- a) A valós helyzet azonosítása a térképen. / A terepi helyzet meghatározása a térképen. 1 pont

Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

1 pont

F → A 1 pont

A → B 1 pont

B → E 1 pont

E → C 1 pont

C → D 1 pont

Minden helyes logikai kapcsolat 1 pont.

5 pont

- c) GPS (Globális Helymeghatározó Rendszer) 1 pont

1 pont

Összesen 7 pont

3. FELADAT

A kép sorszám	A felszínforma neve	A kialakító külső erő	Építő vagy pusztító munka eredménye? Írjon <u>É</u> betűt, ha építő és <u>P</u> betűt, ha pusztító munka eredménye!
1.	kőgomba	szél	P
2.	gleccservölgy / U-alakú völgy	jég (gleccser)	P
3.	sziget	folyóvíz	É
4.	szurdok(völgy) / V-alakú völgy	folyóvíz	P
5.	barkán / parabolabucka	szél	É
6.	abráziós torony, / torony	tenger(víz) / hullámzás	P

Minden helyes válasz 1 pont.

Összesen 18 pont

4. FELADAT

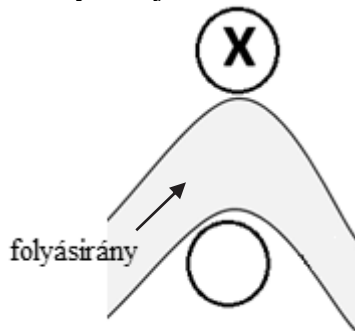
1. A
2. A
3. C
4. C
5. B
6. C
7. A
8. A
9. B
10. B

Minden helyes válasz 1 pont.

Összesen 10 pont

5. FELADAT

- a) A folyók vízállásának / vízhozamának (szabályszerű) váltakozása. 1 pont
 Ingadozó vízjárású. 1 pont
2 pont
- b) A tavaszi árvizet a hóolvadás okozza. 1 pont
 A nyári, kora őszi árvizet az esőzések / csapadék okozzák. 1 pont
2 pont
- c) A helyes bejelölés 1 pont

1. Veszély: alámosás / leomlás. 1 pont
 Indok: a folyó pusztuló partfalú / homorú kanyarulatában épült a ház. 1 pont
2. Veszély: árvíz idején víz alá kerülhet. 1 pont
 Indok: közvetlen folyópartra, / ártérre épült a ház 1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.
1. és 2. veszély felcserélhető.

5 pont

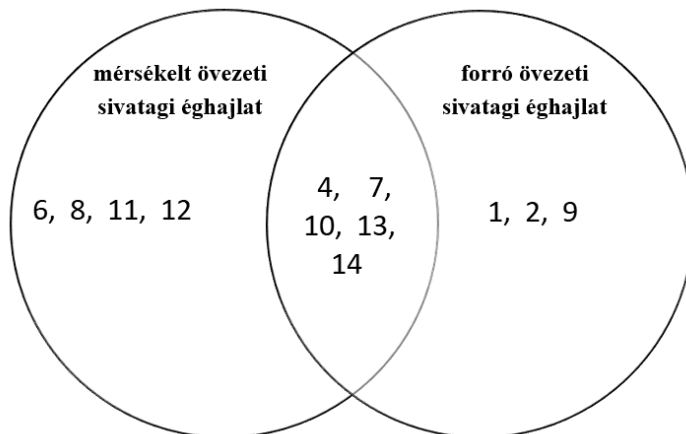
Összesen 9 pont**6. FELADAT**

- a) 4-2-3-1
 b) 2-3-4-1
 c) 4-3-1-2
 d) 3-1-2-4
 e) 1-2-4-3
 f) 3-2-1-4

Minden helyes sorrend 1 pont.

Megjegyzés: csak a hibátlan sorrend esetén jár a pont.

Összesen 6 pont

7. FELADAT

Egyik sivatagi éghajlatra sem jellemző: 3, 5
Minden helyes válasz 1 pont.

Összesen 14 pont

8. FELADAT

- a) 6-szorosára 1 pont
- b) nem változott 1 pont
- c) 10 1 pont
- d) 25% 1 pont
- e) Magas életszínvonal / magas bérek. 1 pont
 A brexit / Az Egyesült Királyság kilépése az EU-ból. 1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható. 2 pont

Összesen 6 pont

9. FELADAT

a)

A leírás sorszáma	Városfejlődési szakasz neve
1.	dezurbanizáció
2.	urbanizáció
3.	reurbanizáció

Minden helyes válasz 1 pont.

- b) A (központi) város és vonzáskörzetének együttese. 1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.
 Bolygóváros / bolygótelepülés / alvóváros / alvótelepülés 1 pont
Megjegyzés: bármelyik említése elfogadható.

2 pont

- c) A városodás a városi népesség / a városok számának növekedését jelenti. 1 pont
 míg a városiasodás a városokra jellemző infrastruktúra és életmód kialakulását. 1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

Összesen 7 pont**10. FELADAT**

- a) Számolás: $50 \times 0,7998 = 39,99 / 50 : 1,25031 = 39,99$ 1 pont
 Eredmény: 40 GBP/angol fontot 1 pont

2 pont

- b) 100 EUR $100 \times 325,673 = 32\,567$ Ft 1 pont
 100 CHF $100 \times 292,482 = 29\,248$ Ft 1 pont
 Gabi kap több pénzt. 1 pont
 Ha a svájci frank lényeges erősödik a forinthez képest, az euró pedig nem vagy csak kevésbé. / Ha svájci frank erősödik az euróhoz képest. / Az euró jobban gyengül a forinthez képest, mint a svájci frank. 1+1 pont

Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

5 pont

Összesen 7 pont**11. FELADAT****IGAZ állítások:** 2., 3., 4., 5., 7., 8., 9., 11., 15.**HAMIS állítások:** 1., 6., 10., 12., 13., 14.*Minden helyes válasz 1 pont. A számok sorrendje nem számít!***Összesen 15 pont****12. FELADAT**

a)

3	Afrika legmélyebb tava
C	A térképen ábrázolt országok közül a legnagyobb kőolajkészlettel rendelkezik
B	Csád
X	Fővárosa Lagos
F	Kenya
X	Kilimandzsáró
G	Teleki-vulkán
X	Deltatorkolattal ömlik az Indiai-óceánba

Minden helyes válasz 1 pont.

8 pont

- b) 2. Vörös-tenger 1 pont
 I: Madagaszkár 1 pont

2 pont

Összesen 10 pont

13. FELADAT**a)**

1. X
2. -
3. -
4. X
5. X

Megjegyzés: a lehetséges helyes válaszok számánál több beírása pontlevonással jár, de 0 pontnál kevesebb nem adható.

3 pont

b)

1. Negrid
2. Bányászat / kitermelő ipar

1 pont

1 pont

2 pont

Összesen 5 pont**14. FELADAT****a)**

- I.: Ukrajna
- II: Moldova
- III.: Bulgária
- IV.: Szerbia

1 pont

1 pont

1 pont

1 pont

4 pont

b)

- a) Olt
- b) Maros
- c) Szamos
- d) Duna
- e) Fekete-tenger

1 pont

1 pont

1 pont

1 pont

1 pont

5 pont

c)

1. Nagyvárad E
2. Arad H
3. Temesvár J
4. Kolozsvár C
5. Marosvásárhely B
6. Brassó G
7. Ploiești D
8. Bukarest A
9. Galați /Galac F
10. Constanta / Konstanca I

1+1 pont

1+1 pont

1+1 pont

1+1 pont

1+1 pont

1+1 pont

1+1 pont

1+1 pont

1+1 pont

1+1 pont

20 pont

Összesen 29 pont

15. FELADAT

- a) Róma 1 pont
- b) Párizs 1 pont
- c) Velence 1 pont
- d) Hamburg 1 pont

Összesen 4 pont

16. FELADAT

- a)
- 1. Börzsöny andezit 1+1 pont
 - 2. Soproni-hegység kristályos pala/gneisz/csillámpala/átalakult kőzet 1+1 pont
 - 3. Visegrádi-hegység andezit 1+1 pont
 - 4. Gerecse mészkö 1+1 pont
 - 5. Velencei-hegység gránit 1+1 pont
 - 6. Tapolcai-medence bazalt 1+1 pont
 - 7. Bükk mészkö 1+1 pont
 - 8. Mezőföld lősz 1+1 pont
 - 9. Aggteleki-karszt mészkö 1+1 pont
 - 10. Villányi-hegység mészkö 1+1 pont

20 pont

b)

IDŐ	IDŐSZAK	SORSZÁM
óidő	 	2, 5
középidő	 	7, 9, 10
újidő	harmadidőszak	1, 3, 6
	negyedidőszak	

8 pont

Összesen 28 pont

17. FELADAT

- a) Az elsivatagosodás megállítása / a folyamat mérséklése. 1 pont
 Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható. 1 pont
- b) Afrikában a Szaharától délre. / A forró övezeti átmeneti övben. /
 A sivatag és a szavanna határán / A Szahara és Szudán határán. 1 pont
 Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható. 1 pont
- c) Szavanna éghajlat 1 pont
 B 1 pont
 D 1 pont

3 pont

- d) Csapadékhiány / szárazság / aszály. 1 pont

Túllegeltetés / nagy állatállomány / gyorsan növekvő népesség élelmiszerigénye.

Megjegyzés: a természeti és a társadalmi okok közül bármelyik említése elfogadható, másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

- e) Kiválasztott növények: „A” növény és „B” növény

1+1 pont

2 pont

- f) Bekarikázva: B

1 pont

Indoklás: A csepegtetési öntözés hatékonyabb, mert a gyökerekhez jut a víz /

nem folyik el fölöslegesen, ezért kevesebb vízre van szükség / hatékonyabb

vízfelhasználás. / A csatorna segítségével történő öntözés esetén sok víz beszivárog a

talajba és a szikésedés is rontja a talaj minőségét.

1 pont

Megjegyzés: bármelyik említése elfogadható, másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

- g)

Érvek mellette	Érvek ellene
<ul style="list-style-type: none"> - megfékezi a sivatag terjeszkedését - az erdősávban haszonnövények is termesztetők → mérsékelné az élelmezési problémákat - lehet elegendő víz, ha a felszín alatti vizeket használnák öntözésre - megfékezi a szél pusztítását - megköti a homokot - javítja a mikroklímát 	<ul style="list-style-type: none"> - drága a telepítés - sok öntözővizet igényel, amit inkább haszonnövények termesztésére kellene használni - a későbbi fenntartása sok gondozást igényel - bizonytalan a pozitív hatása

1+1 pont

1+1 pont

Megjegyzés: bármelyik kettő-kettő említése elfogadható, másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

4 pont

Összesen 15 pont

A feladatlappal elérhető összes pontszám: 200 pont